

себе си богатите възможности и инструментариуми на философски, социологически, психологически, аксиологически, етнологически, исторически, етнографски, демографски и др. подходи и методологически аналитични матрици.

Реализацията на такъв бъдещ комплексен анализ на историческото движение на ромите в пространството ще запълни редица все още съществуващи „бели полета“ в социоисторическата биография на циганите. Паралелно с това той ще осветли и много от тайнствата на циганския път в пространството, при това засягащи не толкова тяхната мобилност и локализиране в пределите на географско-природното, колкото и преди всичко в тези на социалното пространство. Същевременно не по-малко важно е да се изследват и третират онези най-значими мотивационни фактори, онези „сеизмични трусове“ в обществено-историческата каузалност и фундаменталната събитийност далеч назад в бездните на времето, които са обусловили и катализирали това многовековно придвижване в териториите и границите на различни континенти, региони, страни и народи.

И още нещо много важно, циганолозите наложително би трябвало да дадат по-точен и многоаспектен отговор и анализ на проблемите, засягащи преваляращата ориентираност и дислоцираност на циганския миграционен поток (в историята на социалната процесуалност и събитийност) най-вече сред славянските страни и народи. Необходимо е едно теоретически и фактологически по-комплексно изследване и интерпретиране на фундаментални исторически и социални обстоятелства в спецификацията на славянския свят, които са импонирали, задържали, „стопирали“ и прекратявали едни или други исторически походи и митарства на съответни цигански племена и групи във и през териториите на пространството и времето.

Разбира се, с казаното дотук нямам намерение изобщо да твърдя, че в досегашните български циганоложки изследвания не е поставян в една или друга степен и форма този проблемен кръг. Напротив, и в работите на Н. Шейтанов, К. Костов, П. Георгиев, Б. Мизов, Е. Марушиакова, А. Колев и др. въпроси от подобен характер са били обект на теоретически изследователски интерес, при това ин-